

ІНСТРУМЕНТИ ВРАХУВАННЯ ПОТРЕБ РИНКУ ПРАЦІ В ОСВІТНІХ ПРОГРАМАХ

Юрій Рашкевич

Національне агентство кваліфікацій

Національний експерт з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+

Проект Європейського Союзу «Мережа національних Еразмус+ офісів та національних команд експертів з реформування вищої освіти - Україна»

Тільки для безкоштовного поширення та користування. При використанні обов'язкове посилання на джерело:
© Проект ЄС «Національний Еразмус+ офіс в Україні» - www.erasmusplus.org.ua

ПРОФЕСІЙНІ СТАНДАРТИ 6-8 РІВНІВ НРК

Загалом затверджено 66 професійних стандартів, із них:

1. Інженерія – 18
2. Соціальні працівники - 12
3. Вчителі/викладачі - 10
4. Управління – 6
5. Залізниця – 5
6. Професійна освіта – 4
7. Інші - 11

№	Назва професії	Назва кваліфікації	НРК
1	Викладачі закладів вищої освіти	Викладачі закладів вищої освіти	7, 8
2	Вихователь (заклади, установи соціального захисту дітей)	Вихователь (заклади, установи соціального захисту дітей) II категорії	6
3		Вихователь (заклади, установи соціального захисту дітей) I категорії	6
4		Вихователь (заклади, установи соціального захисту дітей) вищої категорії	6
5		Вихователь-методист (заклади, установи соціального захисту дітей)	6
6	Вихователь-методист (заклади, установи соціального захисту дітей)	Вихователь-методист (заклади, установи соціального захисту дітей) II категорії	7
7		Вихователь-методист (заклади, установи соціального захисту дітей) I категорії	7
8		Вихователь-методист (заклади, установи соціального захисту дітей) вищої категорії	7
9		Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти, Вчитель закладу загальної середньої освіти	Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти
10	Вчитель закладу загальної середньої освіти	Вчитель закладу загальної середньої освіти	6, 7

№	Назва професії	Назва кваліфікації	НРК
1	Соціальний менеджер	Соціальний менеджер	7
2	Соціальний працівник	Соціальний працівник II категорії	6, 7
3		Соціальний працівник I категорії	6, 7
4		Провідний соціальний працівник	6, 7
5	Соціальний працівник (допоміжний персонал)	Соціальний працівник (допоміжний персонал) I категорії	6
6	Фахівець із соціальної роботи вдома	Фахівець із соціальної роботи вдома	6, 7
7	Фахівець із соціальної роботи	Фахівець із соціальної роботи	6, 7
8		Фахівець із соціальної роботи II категорії	6, 7
9		Фахівець із соціальної роботи I категорії	6, 7
10		Провідний фахівець із соціальної роботи	6, 7
11	Директор закладу (установи) надання соціальних послуг	Директор закладу (установи) надання соціальних послуг	7
12	Завідувач відділення (соціальні послуги)	Завідувач відділення (соціальні послуги)	6, 7

**Національна команда експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+
Higher Education Reform Experts team (HERE team)**

№	Назва професії	Назва кваліфікації	НРК
1	Електромеханік дільниці з ремонту та обслуговування	Електромеханік дільниці з ремонту та обслуговування пристроїв сигналізації, централізації та блокування	6
2	пристроїв сигналізації, централізації та блокування	Старший електромеханік дільниці з ремонту та обслуговування пристроїв сигналізації, централізації та блокування	7
3	Інженер з підготовки виробництва авіаційної та ракетно-космічної техніки	Інженер з підготовки виробництва авіаційної та ракетно-космічної техніки	7
4		Інженер з підготовки виробництва авіаційної та ракетно-космічної техніки 2-ї категорії	7
5		Інженер з підготовки виробництва авіаційної та ракетно-космічної техніки 1-ї категорії	7
6		Провідний інженер з підготовки виробництва авіаційної та ракетно-космічної техніки	7
7	Інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	Молодший інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	6
8		Інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	7
9		Інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки 3-ї категорії	7
10		Інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки 2-ї категорії	7
11		Інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки 1-ї категорії	7
12		Провідний інженер-конструктор (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	7
13	Інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	Молодший інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	6
14		Інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	7
15		Інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки 3-ї категорії	7
16		Інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки 2-ї категорії	7
17		Інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки 1-ї категорії	7
18		Провідний інженер-технолог (механіка) з авіаційної та ракетно-космічної техніки	7

№	Назва професії	Назва кваліфікації	НРК
1	Генеральний директор директорату, Директор генерального департаменту	Генеральний директор директорату, Директор генерального департаменту	8
2	Державний експерт директорату/генерального департаменту	Державний експерт директорату/генерального департаменту	7, 8
3	Керівник експертної групи у складі директорату/генерального департаменту	Керівник експертної групи у складі директорату	8
4		Керівник експертної групи у складі генерального департаменту	8
5	Начальник служби персоналу (органи місцевого самоврядування)	Начальник служби персоналу (органи місцевого самоврядування)	7
6	Спеціаліст з питань персоналу (органи місцевого самоврядування)	Спеціаліст з питань персоналу	6

Міжнародна стандартна класифікація професій

International Standard Classification of Occupations ISCO: 1958, 1968, 1988, 2008

Ієрархічна структура ISCO:

1. Основні групи (major groups) - 10
2. Основні підгрупи (sub-major groups) - 43
3. Другорядні групи (minor groups) - 130
4. Первинні групи (unit groups) - 436

Міжнародна стандартна класифікація професій

Рівень ISCO-08	МСКО 1997	МСКО 2011	Опис рівня
4	6	8	ЗВО, наукові установи
	5a	6, 7	ЗВО
3	5b	5	Коледжі
2	4	4	ПТНЗ
	3	3	Повна середня освіта, ПТНЗ
	2	2	Базова освіта (5-9 класи)
1	1	1	Початкова освіта (1-4 класи)

Міжнародна стандартна класифікація професій ISCO-08

Основні групи:

1. Керівники, менеджери (4 основних підгрупи)
2. Професіонали (6 основних підгруп)
3. Техніки та помічники професіоналів (5 основних підгруп)
4. Технічні службовці (4 основні підгрупи)
5. Працівники сфери торгівлі та послуг (4 основні підгрупи)
6. Кваліфіковані робітники сільськогосподарської, лісової та рибної галузі (3 основних підгрупи)
7. Кваліфіковані працівники промисловості та ремісництва (5 основних підгруп)
8. Оператори устаткування та машин, монтажники (3 основних підгрупи)
9. Елементарні професії (6 основних підгруп)
0. Військові професії (3 основних підгрупи)

Міжнародна стандартна класифікація професій ISCO-08

2 Професіонали

- 21 Спеціалісти в галузі технічних наук
- 22 Спеціалісти в галузі охорони здоров'я
- 23 Спеціалісти в галузі освіти
- 24 Спеціалісти в галузі управління підприємствами
- 25 Спеціалісти в галузі інформаційних технологій та комунікацій
- 26 Спеціалісти в галузі права, соціальних наук та культури

3 Техніки та помічники професіоналів

- 31 Проміжні професії в галузі технічних наук
- 32 Проміжні професії в галузі охорони здоров'я
- 33 Проміжні професії в галузі фінансів та адміністрування
- 34 Проміжні професії в галузі юридичних послуг, соціальних послуг та подібні
- 35 Технічні працівники в галузі інформації та комунікації

Міжнародна стандартна класифікація професій ISCO-08

Unit Group 2310 - University and Higher Education Teachers

Examples of the occupations classified here:

- Higher education lecturer
- Professor
- University lecturer
- University tutor

Some related occupations classified elsewhere:

- University chancellor - 1120
- Dean (university) - 1345
- Higher education faculty head - 1345
- Vocational education teacher - 2320

Групи професій	Рівні уміння
1. Керівники, менеджери	3, 4
2. Професіонали	4
3. Техніки та помічники професіоналів	3
4. Технічні службовці	2
5. Працівники сфери торгівлі та послуг	2
6. Кваліфіковані робітники сільськогосподарської, лісової та рибної галузі	2
7. Кваліфіковані працівники промисловості та ремісництва	2
8. Оператори устаткування та машин, монтажники	2
9. Елементарні професії	1
0. Військові професії	1, 2, 4

ESCO – European Classification of Skills/Competences, Qualifications and Occupations

Основне завдання – служити мостом між системою освіти та ринком праці, зробивши уміння/навики та інші види компетентностей, а також кваліфікації та професії видимими та порівнянними на рівні Європейського Союзу

Три стовпи ESCO:

1. Професії – 2942
2. Знання, уміння та інші види компетентностей – 13 485
3. Кваліфікації - 9455

ESCO на практиці

ESCO – European Classification of Skills/Competences, Qualifications and Occupations

Структура опису професії:

- Основна назва
- Додаткова назва
- ISCO первинна група
- Короткий опис професії
- Сфера (межі) професії
- Регуляторні аспекти (за необхідності)
- Основні та додаткові знання, уміння/навики тощо

ESCO – European Classification of Skills/Competences, Qualifications and Occupations

Структура опису результатів навчання:

- Основна назва
- Додаткова назва (за необхідності)
- Опис
- Сфера (межі)
- Тип (знання vs інші)
- Перелік професій, де використовується
- Рівень використання (загальний, крос-секторальний, секторальний, специфічний для професії)

Стандарти вищої освіти

VIII – Вимоги професійних стандартів **у разі їх наявності**

- Повна назва професійного стандарту
- Назва та реквізити відповідного документу
- Особливості стандарту вищої освіти, пов'язані з наявністю даного професійного стандарту

Професійні стандарти

I – Загальні відомості

- основна мета професійної діяльності,
- назва виду економічної діяльності, секції, розділу, групи та класу економічної діяльності та їхній код (згідно з ДК 009:2010 "Класифікація видів економічної діяльності"),
- назва виду професійної діяльності та її код (згідно з Національним класифікатором України ДК 003:2010 "Класифікатор професій"),
- назва професії та її код (згідно з ДК 003:2010),
- професійна кваліфікація,
- документи, що підтверджують професійну та освітню кваліфікацію, її віднесення до рівня НРК,
- інші реквізити за потреби.

Професійні стандарти

II – Навчання та професійний розвиток (за потреби)

- первинна професійна підготовка (назва кваліфікації),
- перепідготовка (назва кваліфікації),
- підвищення кваліфікації з присвоєнням нового рівня освіти (назва кваліфікації),
- підвищення кваліфікації без присвоєння нового рівня освіти (назва кваліфікації),
- спеціальне, спеціалізоване навчання (назва кваліфікації).

III – Нормативно-правові акти та нормативно-технічні документи з питань професійної діяльності

IV – Загальні компетентності

Професійні стандарти

V – Перелік трудових функцій

VI - Опис трудових функцій (трудова функція; предмети і засоби праці (обладнання, устаткування, матеріали, продукти, інструмент (за потреби); **професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій), знання, уміння та навички**)

VII - Дані щодо розроблення та затвердження професійного стандарту

- розробник професійного стандарту,
- суб'єкт перевірки професійного стандарту,
- дата затвердження професійного стандарту,
- дата внесення професійного стандарту до Реєстру.
- рекомендована дата наступного перегляду стандарту.

Професійні стандарти

**Перелік знань, умінь і навичок за певною компетентністю,
необхідних для виконання відповідної трудової функції**

№ з/п	Трудові функції	Професійні компетентності (за трудовою дією або групою трудових дій)	Необхідні знання	Необхідні уміння та навички
-------	-----------------	--	------------------	-----------------------------

Найближчі завдання

1. Модернізація Методики розроблення професійних стандартів з метою більш повного використання НРК як інструменту гармонізації освіти і ринку праці.
2. Запуск повноцінного Реєстру кваліфікацій з перспективою його використання по аналогії із ESCO.
3. Більш тісна співпраця із роботодавцями (дуальна освіта, профстандарты, секторальні/галузеві рамки кваліфікацій).

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ

